

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3

Тема: Паразитичні членистоногі

Мета: Вивчити особливості морфології, внутрішньої та зовнішньої будови, життєві цикли паразитичних ракоподібних, хеліцерових та комах.

Обладнання: мікроскоп, стереомікроскоп, освітлювач (лампа), імерсійна олія, ксилол, вата, піпетки, препарувальні голки, предметні та покривні скельця, фіксовані у спирті паразитичні ракоподібні, личинки мокреців, мошок, кровосисних комарів та кліщів; визначник безхребетних.

Хід роботи

Завдання 1. Вивчити морфологію та життєві цикли паразитичних ракоподібних (*Crustacea*), їх адаптації до паразитичного способу життя. Замалювати представників класу: веслоногих рачків (*Copepoda*), коропоїдів (*Branchiura*), вусоногих (*Cirripedia*) (рис. 2) та вищих раків (*Malacostraca*). На рисунку позначити: антенули, антени, стилет, присоски, ногощелепи, кишечник, плавальні ніжки, яйцеві мішки.

Завдання 2. Вивчити морфологію та адаптації до паразитичного способу життя хеліцерових (*Chelicerata*). Замалювати представників класу павукоподібних (*Arachnida*): самця або самицю іксодових і аргазових кліщів. На рисунку позначити: гнатосому, ідіосому, skutum, аллоскутум, кінцівки, статевий і анальний отвір, перітреми, пальпи, гіпостом, хеліцери.

Завдання 3. Вивчити морфологію та адаптації до паразитичного способу життя серед класу комах (*Insecta*). Замалювати представників ряду пухοїдів (*Mallophaga*) та вошей (*Anoplura*): на рисунку позначити: голову, груди, сегменти, антени, очі, копулятивний апарат, мандібули.

Завдання 4. Визначити німий препарат представників паразитичних членистоногих, законспектувати хід визначення.

Контрольні питання

1. Систематика та еволюція паразитичних ракоподібних.
2. Поширення, будова та життєвий цикл паразитичних копепод.
3. Будова та адаптації представників класу коропоїдів до паразитичного способу життя.
4. Будова, життєвий цикл та пристосування до паразитизму вусоногих раків.
5. Поширення та будова паразитичних ізопод.
6. Загальна характеристика іксододних кліщів, особливості їх живлення та адаптація до паразитизму.
7. Розмноження, розвиток, життєві цикли іксододних кліщів та їх орієнтація в зовнішньому середовищі.
8. Вплив кліщів на організм хазяїна; вірусні та бактеріальні захворювання, що переносяться кліщами.
9. Будова та біологія пухοїдів.
10. Життєвий цикл пухοїдів та залежність їх розвитку від біології хазяїв.
11. Будова вошей та їх біологія.
12. Патогенність вошей, їх роль в розповсюдженні захворювань.